

ČITATELJI! Prosimo, pogledjte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 228 — Štev. 228

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 24, 1943 — SREDA, 24. NOVEMBR A, 1943

VOLUME LI. — LETNIK LI.

27. DIVIZIJA SI PRIBORILA MAKIN

Otok Makin v severnem delu Gilbertovega otočja je bil zavzet in zasedanje ostalih otokov se nadaljuje. — Newyorška 27. divizija, v kateri je večinoma Newyorčanov, je priborila pot do zasedanja otoka. — Admiral Chester W. Nimitz, vrhovni poveljnik pacifiškega brodogoja, je sporočil, da je bil Makin zavzet. Po njegovem zatrdilu so ameriški marini izboljšali in utrdili svoje postojanke na Tarawi ter da prodirajo proti sovražnim postojankam na vzhodnem koncu Betio otoka, ki je važen otok v Tarawa otočju in kjer je ozemlje pripravno za letališča.

Otok Abemana, ki je bil zavzet po Makinu in Tarami, je dobro v ameriških rokah in položaj je ugoden.

Admiral Nimitz je v Washingtonu sporočil, da je uspel prve ameriške ofenzive na osrednjem Pacifiku zagotovljen.

Kadar bo Tarawa popolnoma v ameriških rokah, bodo na njem zelo ugodna letališča za zračne napade na otok Kwajale in druge močne japonske postojanke na Marshallovih otokih.

Boji na Tarawi so največ omenjeni na Betio otok, kjer so Japonci dobro zavarovani. Betio je dolg komaj 3000 jardov in 1000 jardov širok.

Nimitzovo poročilo pravi, da marini dobro napredujejo na Betio. To pomeni, da so Amerikanci vdrli na otok z zapadne strani ter da potiskajo Japonce proti vzhodni strani otoka.

Kolikor je razvidno iz poročil, je na Batio petkrat toliko Japoncev kot jih je bilo na Makinu. Znano tudi ni, ako mudi jo Japonci še kak večji odpor se kje drugje na Tarawi kot

na Batio, toda poglavitna japonska armada je najbrže tam mogoče štiri do pet tisoč vojakov, ki se bodo trdovratno borili in kot navadno, se bodo rajše pustili pobiti kot pa vjetiti.

V Washingtonu je mornariški tajnik Frank Knox rekel, da se je vpadom na Gilbertove otok prišla nova kampanja proti Japoncem in smer ofenzive je obrnjena naravnost proti Japonci. Knox je dalje rekel, da je poglavitni namen pregnati Japonce z otokov, ki jim jih je Liga narodov izročila kot mandat in s tem odpreti pomorsko pot na jugozapadni Pacifik.

Kot je rekel Knox, Amerikanci niso zadeli na kako posebno močno sovražno zračno silo, ko so se izkreali na Gilbertovih otokih. Do sedaj tudi ni bilo opaziti nikakih japonskih bojnih ladij. Najbližja in najmočnejša japonska pomorska postojanka je na Truku, toda Knox dvomi, da bi japonska brodogoja hotela priti iz tega pristanišča in se spustiti v kak odločilni boj z ameriškim brodogojem.

Petnajst milijonov neorganiziranih delavcev v Združenih državah

V listu 'New York Times' je bilo navedeno tede dni, da je v Ameriki 15.000.000 delavcev, ki niso v unijah in kateri ne prejema 15% poviška, ki je bil dovoljen organiziranim delavcem po takozvani "Little Steel Formuli".

Omenjeni list sicer izražajo mnenje, da je to odkritje dokaz, da zahtevajo organizirani delavci prevelike plače. Ta argument je posebno v ospredju sedaj, ko unije pravijo, da bodo zahtevali, da se tisto formulo ali popravi, da bo odgovarjala povišanju življenjskih stroškov, ali pa docela odpravi, narkar bodo delavci sami potom svojih unij izposlovali primerne plače in mezde.

Kot pravijo kritiki na nasprotni strani plota, je dejstvo, da je 15 milijonov delavcev podplačanih, mrzel curek vode za vrat vsem kričočim, ki se derejo nad delavci in pravijo, da imajo delavci toliko denarja, da ne vedo kam z njim in jih je treba zato pritihniti z davki ali pa jim znižati plače. Zdaj zaeno ti kritiki lahko premišljevali, kaj se bo ukrenilo glede 15 milijonov delavcev, ki ne prejema 15% dovolj visokih plač, da bi se mogli riniti skozi vojno draginjo.

Tisoč bombnikov nad Berlinom

Včeraj je bilo poročano o velikem zračnem napadu na Berlin, toda podrobnosti niso bile znane, ker letalci zaradi goste megle niso opazili uspeha svojega napada. — Sedaj je prišlo poročilo, ki naznanja, da je bil na Berlin izveden eden največjih zračnih napadov, v katerem je bilo okoli 1000 bombnikov.

Prva poročila o velikem napadu so poslali poročevalci švedskih listov in pravijo, da je šlo umičevanje skozi sredo mesta in so bila porušena vladna poslopja in razna poslanišča.

"Berlin ne more nikdar okrevati po tem vdaru," pravi poročevalec lista "Aftontidningen".

"Aftontidningen" ceni številu mrtvih in ranjenih na 10 tisoč. Berlin uradno priznava veliko število mrtvih in ranjenih.

Kot pravi švedski poročevalec, sta bila dva napada na Berlin. Prvi je bil zgodaj zvečer in ko je bilo naznanjeno, da je napad minil in so ljudje prihajali iz zaklonišč, pa komaj so prišli na ulice, ko so sirene zopet dale svarilo. Tako so bili ljudje večinoma zaloteni na ulici in zato je bilo toliko žrtev.

Bombniki so bili večinoma štirimotorni in so odleteli iz Anglije pozno popoldne in so prvi pričeli spuščati na Berlin bombe ob 8 zvečer.

Glavni stan produkcijskega

Angleži so pustili na svobodo fašističnega voditelja sir Oswald E. Mosley-a

London, 20. nov. — Sir Oswald E. Mosley, britski predvojni fašistični vodja, je bil na tihem izpuščen iz zapora v Holloway jetnišnici, kjer sta imela z ženo prav udobno in mirno življenje, toda sta zaposlila, da se ju izpusti radi Mosleyevega zdravstvenega stanja.

Angleško delavstvo je zagnalo krik protesta takoj, ko se je zvedelo, da vlada namerava ustreči Mosleyevi prošnji, da se ga izpusti na svobodo. Vlada pa se očitno ni ozirala na proteste, ki so prihajali iz delavskih vrst, kakor tudi iz ljudstva sploh, ampak je lepo na tihem osvobodila Mosleya in njegovo ženo.

Ko je ljudstvo zvedelo, da je bil Mosley izpuščen, je bil sklican v Bristolu velik protestni shod, na katerem je skušal sir Stafford Cripps, minister za letalsko produkcijo, potolažiti navzoče, da stvar ni tako huda, kot na videž izgleda. Ljudje pa niso hoteli nič slišati o kakem pomirjevalju duhov, ampak so vpili na ministra, ko je izjavil, naj prepustijo to zadevo pristojnim oblastim vlade.

Na londonskih vogalih so govorniki jezno vpraševali: "Ali se borimo proti fašizmu ali proti bolehnosti?" — Mosley je bil izpuščen, da si bo mogel popraviti slabo zdravje, njegova žena pa je bila izpuščena celo brez pretveze bolehnosti. Ona je sestra znane Hitlerjeve ljubice, Unity Freeman-Mitford, ki se je vrnila domov ranjena od strela iz revolverja in je bilo takrat rečeno, da se je hotela sama usmrtiti.

Po zadnjih poročilih je soditi, da vzmenjenje radi izpuščitve Mosleya nikakor ni ponehalo, ampak se je še bolj razvnelo in pobirajo se celo podpisi med ljudstvom, da se pritisne na vlado in zahteva, da spravi Mosleya nazaj v zapor, kamor spada. Izraženo je bilo v zbornici tudi to, da če ni važno poskrbeti, da bi dobili od lakote poginjajoči evropski otroci pod Hitlerjem pomoč od zaveznikov, tedaj tudi Mosleyovo zdravje ni važno v tem času, ko se borimo proti temu, kar Mosley zastopa — proti fašizmu.

(V nižji angleški zbornici je bilo pred kratkim zahtevano, da se toliko omili blokado, da bo mogoče poslati vsaj nekaj pomoči v najbolj prizadete kraje, ki so pod Hitlerjevo peto, Primo Carnera vjet

Umik severno od Zitomira

Nemška armada, ki, ne zmenivši se za ogromne izgube, zopet prodira proti Kijevu in Dnjepru, je dospela v bližino Brusilova, od koder je še komaj 50 milj do Kijeve.

Moskovsko poročilo priznava, da je rdeča armada prepustila Nemcem več vasi severno od Zitomira v okolici Černjaka.

Na ostali fronti pa je položaj v boju za Dnjeper zelo ugoden za Ruse. Na severnem koncu fronte blizu Režice in okoli Gomela so Rusi dosegli lepe uspehe, četudi se Nemci obupno bore, da bi obdržali zadnjo železnico in cesto, ki peljeta iz mesta.

KONGRES ODGLASOVAL PROTI ROOSEVELTOVEMU PROGRAMU SUBVENCIJ

Washington, 23. nov. — Nižja zbornica kongresa je z 278 glasovi proti 117 porazila predlog, ki je predvidevala podaljšanje življenjskih subvencij, s katerimi je upala Rooseveltova administracija stabilizirati cene in vzdržati plače na višku določenem po takozvani "Little Steel formuli".

Predloga je zahtevala, da se nakaže \$800.000.000, kar bi zadostovalo za uravnoteženje cen življenjskim potrebščinam, da bi tako ne bilo treba višati plač.

Pričakuje se, da bo predsednik Roosevelt vetiral sklep zbornice in pričakuje se, da bo dobil dovolj podpore v obeh zbornicah, da bo veto uveljavljen.

Zaradi narodnega praznika: "Zahvalni dan", ne izide jutri "Glas Naroda"; prihodnja številka izide v petek, 26. novembra. — Uprava.

Največ se bijejo boji s tanki in Nemci imajo velikanske izgube. Na podlagi nepopolnih poročil so Nemci včeraj izgubili 181 tankov, v osmih dneh bojev pa 1171, odkar so Nemci pričeli s protinapadi.

Poleg tega so imeli Nemci včeraj na vseh krajih fronte 8000 mrtvih, mnogo jih je bilo vjetih in izstreljenih je bilo 66 aeroplanov in zajetega mnogo vojnega materijala.

BLATO ZADRŽUJE ZAVEZNIKE V ITALIJI

Včeraj je na italjanski fronti sicer malo manj deževalo, toda je bilo toliko več blata, pa navzle temu je bilo na več krajih nekaj zelo vročih bojev in zavezniki so zavzeli nekaj ozemlja.

Severozapadno od Agnone so Nemci z veliko silo napadli kanadski oddelek angleške armade, toda Konradčani so z vso silo vdarili nazaj in Nemci so se morali umakniti.

V okolici San Pietro, dalje proti zapadu, se Nemci umikajo in za seboj požigajo vasi. Na fronti ameriške pete armade okoli Montaquilo je bilo več srditih bojev.

Nemci streljajo z artilerijo na črto pete armade, zlasti okoli Mone Camino.

Hudi boji pri Novem mestu

London, 22. nov. — Današnje poročilo iz glavnega stana partizanov se glasi, da se vrše v Sloveniji posebno hudi boji pri Novem mestu.

Partizanske čete se bore proti Nemcem s silo osvetnikov, kajti hočejo se maščevati nad njimi za kruto uničenje mesta in prebivalstva — Nemci so namreč v mesecu oktobru z bombami razrušili mesto in pri tem je bila pobita večina prebivalstva.

Iz jugoslovanskih virov v Londonu je bilo tudi poročano, da so partizani zavzeli železniško postajo v Novem mestu in so od ene strani tudi že prodrli v porušeno mesto samo.

Partizansko poročilo navaja, da so patriotske čete v več predelih v Sloveniji pričele voditi protiofenzivne akcije proti nacijem, ki so dozda uspešne in to posebno pri Novem mestu.

Mihajlovič podpira nacije, pravijo partizani

Nadaljno poročilo osvobodilne armade pravi, da so bili srečno odbiti nacijski napadi na Krenje v Srbiji. Kot pravi poročilo, je tu pomagala nemškimi četami četniška sila Mihajlovičevih vojniki.

V centralni Bosni so partizanski oddelki uničili dve lokomotivi 23 vagonov zalog in sicer v bližini Derventa, ki leži kakih 120 milj zapadno od Belgrada.

Okrog 85 milj južnovzhodno od Reke so partizani zavzeli majhen trg blizu Krupce. Hudi boji so v teku v Hercegovini

Boji s srbskimi, bolgarskimi in nemškimi silami

Kot pravi poročilo radia Svobodna Jugoslavija, se morajo partizani boriti v nekaterih predelih proti satelitskim bolgarskim četam in proti združenim Mihajlovičevim in nacijskim oddelkom.

Pri Užicah so se bojevali skupno proti partizanom bolgarski in Mihajlovičevi oddelki, ki so tudi izvajali po okoliših prisilno mobilizacijo vseh vojaške službe zmognih moških. (Nadaljevanje na 3. strani.)

OTON HABSBUŠKI PRAVI, DA NE GRE SLUŽIT V AMERIŠKO ARMADO

New York. — Tridesetletni Oton Hasburški, ki se smatra za avstrijskega prestolonaslednika, je povedal nabornemu uradu, da on ne bo služil v ameriški armadi.

Oton je sedaj zaposlen s predavateljsko turo, tekem katere upa, da bo uspešno izvedel politično kampanjo, katere namen je predvsem ta, da bo on priznan za avstrijskega voditelja v znanjem svetu, kar bi seveda potem pomenilo, da bi bil on poslan v Avstrijo, kot vladar.

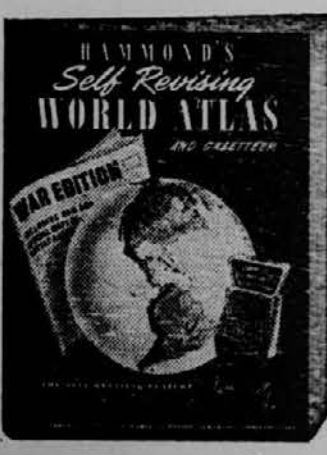
Sedaj se nahaja v Washingtonu, kjer ima stike z visokimi ameriškimi vladnimi uradniki ter z diplomatskimi krogi. Zelo se poteguje za Viktorja Emanuela.

Najznačilnejše je to, da Oton sedaj pravi, da nima čisto nič proti komunistom, s kateri

mi bo mogel celo skupno delovati, kot je izjavil — toda vidi po veliko nevarnost v Rusiji, kajti Rusija je imperijalistična, kot je vedno bila, pravi Oton.

Oton je registriran, kot madžarski državljan.

NOVA IZDAJA
Hammondov
SVETOVNI
ATLAS
V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.
Zemljevidi so v barvah.
Cena 50 centov
Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

toda vlada je vztrajala pri tem, da blokada mora ostati, kot je, to seveda na podlagi, da bi se z nudenjem pomagalo nacijem.)

Nacisti in nemška morala

Bern, 17. nov. (ONA). — Propagandisti nacistične stranke na vso moč obdelujejo temo "tajnega orožja", z namenom, da podpro nemško domačo moralo.

Včasih tudi ne govora naravnost o tem tajnem orožju in le namigavajo, da ima nemška vrhovna komanda v rokah posebne, skrite adute, katere bo igral Hitler kadar pride čas za to.

Zanimivo je, kako razlagajo degodke v Rusiji:

"Naše vodstvo ne more razpršiti svojih divizij — preveč, da bi se ne izčrpale v posameznih bojih. Skrbeti moramo zato, da nam bodo na razpolago v odločilnem letu 1944, ter da bo naša vojna mašina takrat na višku svoje sile, pripravljena, da v zadnji odločilni bitki zada sovražnikom smrtni udarec."

Neprestani javni shodi se vrše širom Nemčije, v cilju, da bi civilno prebivalstvo dobilo novega poguma. Letaki, vse časopise, lepaki in govori, vse dela pod geslom: "zmagaba bo naša."

Monakovčanom, ki so jako mrzli napram nacizmu, je govoril general Dietl, "junak iz Narvika." Ta je iznašel naslednje:

"Imam vero v Fuehrerja. Čim trši je boj, tem trdnejša je moja vera."

Monakovski Gauleiter Giesler pa je dejal: "Podrli smo vse mostove za seboj — pot nazaj je odrezana."

Carnera, ki je leta 1933 dobil boksarski naslov v borbi z Jackom Sharkeyem je bil ranjen v nogu v spopadu z Nemci in je bil prepeljan v bolnišnico v Cremono. Njegova rana pa ni bila resna in je bil takoj postavljen pred vojno sodišče in smrtna obsodba je bila že mogoče izvršena.

Carnera se je pridružil partizanom takoj, ko se je Italija izneverila svoji osiški zaveznici. Carnera prej ni bil italjanski vojak zaradi ploščatih nog.

"GLAS NARODA"

VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovian Publishing Company, (A Corporation) Frank Sabar, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupata, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO: \$7.-; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.-.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

ADAMIČ ZAGOVARJA JUGOSLAVIJO

Poroča Združeni Odbor Južnoslovanskih Amerikancev

"San Francisco Chronicle", široko poznan časopis na zapadu je pred kratkim objavil obsežni uvodnik o Jugoslaviji. Razpravljajoč situacijo se je pisec obenem poslužil pretnje — brez osnove — s povdankom, da pojde zavestniška zmaga mimo Jugoslavije, ako ne pride tam do sloge med dvema glavnima strujama.

V odgovor na ta uvodnik je Mr. Louis Adamič napisal sledeče pismo temu časopisu, ki ga je ta list pričel izlaziti dne 10. novembra:

Kar se dogaja v Jugoslaviji, ni samo lokalni spor, ampak manifestacija osnovnih vprašanj te vojne, kar pomeni, da sega tudi do korenin kakršnega koli miru, ki ga bomo imeli.

V zvezi z njihovim odporom proti Osovini je jugoslovanski narod doznal eno socijalno revolucijo, katero je domača reakcija, podpirana od zapadno-evropskega imperijalizma, zaplenila s skrajno-grozo skozi minulih dvajset let. Mihajlovič je kontra-revolucionaren zastopnik te reakcije in imperializma.

Skozi dve leti je sodeloval in še sodeluje z osovinskimi komandanti na Balkanu, ki so mu pripravljene pomagati v borbi proti revoluciji v Jugoslaviji. Skozi dve leti se on ni boril proti sovražniku Združenih narodov, ampak proti revolucionarnim partizanom.

V dveh letih so jugoslovanski partizani uničili do 500 osovinskih vlakov, vključevši mnogih, ki so vozili zaloge namenjene nemškimi armadam v Afriki, Siciliji in Italiji. Partizani so uničili vse jugoslovanske industrije, tako da Nemci ne dobi ničesar iz tovarov in rudokopov v Jugoslaviji.

Kljub vsemu temu so Jugoslavoani v Vaših očeh nižji od drugih evropskih narodov, ki niso prispevali nobenega primerljivega doprinosa vojnemu naporu Združenih narodov in po Vašem priporočilu se jih naj izključi od plodov zmage.

Vseeno pa ameriška in angleška vlada še nadalje priznavata jugoslovansko vlado v izgnanstvu, katere je Miha Lovič član in kateri je na čelu mladi kralj Peter, ki vleče preko \$500,000 letno iz jugoslovanske blagajne v izgnanstvu v času, ko njegova domovina gre skozi najstrašnejšo agonijo.

Ni moj namen tukaj razlagati celiga jugoslovanskega problema; to sem poskušal storiti drugje. Ali smim prositi malo razumevanja o tem, kar se dogaja na Balkanu in Evropi? Smem prositi, da se malo podrudite, da spoznate Jugoslovane, ki so toliko doprinesli za zmago in je samo od sebe umevno, da nočejo, da bodo zopet uprežni v novi diktaturi pod protekcijo anglo-ameriške vojske? Nameni jugoslovanske vlade v izgnanstvu, sedaj v Kairi, so definitivno diktatorski. Churchill hoče, da upostavi kralja Jugoslavije na njegov prestol; tako tudi kralja Grške, kjer je situacija ista kot v Jugoslaviji. Odnos tamkajšnega naroda je isti kot v Jugoslaviji — za svobodo in demokracijo. Zakaj bi kdo zahteval ali pričakoval, da se ta odnos prilagodi osnovam uradnikov v Londonu, Washingtonu in Kairi, od katerih so mnogi proti-balkanski in proti-slovanski, prezirajoč male narode?

Zakaj ne priznati jugoslovanske revolucije sedaj? Ta revolucija ni nič gorja kot je bila ameriška revolucija. Ako jo priznamo sedaj, mogoče se tudi drugi evropski narodi dvignejo proti Hitlerju namesto, da čakajo na naše taktičarje, da skoncirajo svoje načrte in da iste ko-ordinarje s potencialnim Darlanom in Badoglio in v raznih evropskih hdeželah.

Pred letom dni sem začel opozarjati State Department o mogočnosti, da ako naše čete pridejo v Jugoslavijo z namenom, da upostavijo stari režim, da naletijo na oborožene skupine, ki ne bodo smatrali ameriških vojakov kot osvoboditelje, ampak bodo streljali na nje.

Bodočnost je sedaj tukaj. Jugoslovanski narod jo skuša storiti boreč se proti sovražnikom, vključevši domačim fašistom. Zakaj ne pomagati jugoslovanskemu narodu raje kot pa služiti tradicionalistom tukaj, ki boječ se bodočnosti in naroda, ga skušajo potisniti nazaj v tragično preteklost?

GENERAL MOTORS SIMFONIČNI KONCERT

Pod pokroviteljstvom General Motors bo National Broadcasting Co. oddajala simfonični koncert v nedeljo 28. novembra od 5 do 6 popoldne. Orkester bo proizvajal odlomke iz štirih Wagnerjevih oper

in dirigent orkestra bo najslavnejši sedanjí kapelnik Arthur Toscanini. Poslušajte izvanredno lepi koncert na radio postaji WEAF v nedeljo 28. novembra od 5. do 6. zvečer.

Vesti iz naselbin

OČE IN HOI ISTI DAN UMRLA

Predno vam nadalje pišem, vas prav iskreno pozdravim. Oprostite ker vam pišem to žalostno novice, da sta namreč izgubili enega zvestega naročnika za list Glas Naroda in siber Jernej Kraševca. On je bil naroben na list, če se ne motim čez 45 let, to je zares častno.

Naj omenim nekoliko podrobnosti o pokojnem Jerneju Kraševcu, kateri je umrl dne 9. novembra v starosti 78 let in ravno isti dan je umrla tudi njegova hči Mary Gore, v najlepših letih, stara komaj 42 let.

Pokojni Jernej je živel tukaj na farmi v Krain naselbini, pri Eumeclaw, Wash. od leta 1907. V Ameriko je prišel, če se ne motim, ko je vladal predsednik Cleveland. Najprej se je ustabil v Clevelandu, pa mi ni znano, koliko časa je bil tamto vcm, da je šel v staro domovino in se je poročil in je prišel zopet nazaj z ženo še isto leto, in sta se zopet nastanila v Clevelandu. Večkrat je pravil, kako je bilo težko od začetka delo dobiti. Tako sta živela, če se ne motim, par let v Clevelandu, nato sta se preselila v Denver, Colo. Tam je pokojni ustanovil društvo sv. Alojzija ABZ. Potem se je preselil v državo Washington pa mi ni znano, kate-ega leta. Najprej se je nastanil v Evret in je tam delal v rudotopilnici, kjer je bilo prav težko delo, kakor je večkrat pravil. Ker se mu je dopadlo tukaj v Washingtonu, sta si zaželela z ženo, da bi si napravila stalen dom in sicer na farmi. Tako sta kupila v letu 1907 40 akrov zemlje tri milje od Eumeclaw. Kakor vsi naseljenci tako je tudi pokojni moral trdo delati s svojimi otroci, da so si napravili dom. Soproga mu je umrla leta 1924. Imela sta 5 otrok, tri sinove in dve hčeri. En sin mu je umrl pred več leti, eden se pa nahaja nekje pri marinah na Pacifiških otokih. Ena hči živi v Seattle, Wash., eden je na farmi. Najstarejša hči Mrs. Mary Gore je pa umrla ravno isti dan in sicer ob 11. uri popoldne, on pa zvečer ob pol 8. Zato nas je vse tako globoko ganilo, ko smo izvedeli.

Pokojna Mary je stregla očetu, ker on je bil bolan že delj časa, pa je hodil, dokler ga ni zadela kap na 5. novembra in ni bilo več upanja, da bi okreval. Na 9. nov. zjutraj je prijateljica poklicala Mary na telefon in ta se je jokala, in je rekla, da oče je zelo slab, pa ni nič rekla, da bi bila ona kaj bolna. Prijateljica mi je rekla, da bi jih prišla popoldne pogledat; to je bilo ob pol 11. Ko je pa moja prijateljica prišla ob 3. popoldne, je našla Mrs. Gore mrtno na tleh. Oče je pa umrl v družji sobi in nihče ne ve, kako je bilo. Zdravnik je rekel, da je dobila srčno kap.

Zato nas je vse pretreslo, ker pokojnica je bila še močna in zdrava in je zdravnik rekel, da se je dopoldne še dobro počutila, ko je on obiskal očeta. Tako je še isti večer ob pol 8. umrl še oče za njo.

Pokojna je bila vdova od leta 1941, ko ji je mož umrl tudi tako hitro, ko ga je peljala v bolnišnico v Seattle. Ko so ga zdravniki pregledali, pa jim je kar na mizi umrl; ga je tudi zadela srčna kap. Pokojna za pušča dve omoženi hčeri in dva vnuka in eno sestro in dva brata. Pogreb se je vršil 13. novembra ob 9 uri s sv. mašo zadušnico. Ker sta oba spadala k družtvom, so jima ista priredila lep pogreb.

Pokojni Jernej je spadal k družtvu Bratje Svobode št. 102 ABZ; Mary Gore pa je spadalna k družtvu Rainier šte. 29 SNPI in družtvu št. 79 SZZ. Pogreba se je udeležilo veliko rojakov in tujerodcev iz okoliških naselbin. Pokojni Jernej je bil doma z Loškega potoka na Notranskem, hči je pa bila rojena v Denver, Colo.

Torej to je moj kratek opis pokojnega Jerneja Kraševca. Naj jima bo ohranjen blag spomin obeh in naj jima bo lahka svobodna ameriška gruda! Josephine Richter Eumeclaw, Wash.

SMRT V OGNJU

Storil je smrt v ognju John Kekal, ko je požar uničil hlev Pius Karlovitza v Oneonta, N. Y., kjer je bil uslužben.

Tukaj je bila večasih velika premogarska naselbina, zdaj je pa že prav mala. Vse velike majne so podrli in ljudstvo se je selilo po mestih največ v Chicago. Zadnjice ko smo zastrajkali, misleč, da nam bodo tisti gospodje, ko jih tako drago plačujemo s prispevki vsak mesec, kaj primaknili na plači. Vsakdo ve, kdor je le katerikoli videl majnerja, ko pride iz majne kako je ves črn in premočen od pota, da ima polovico prenal plače, kot trpimo. Ko bi le mogel jaz njim toliko razložiti, da bi jih samo en dan oblekel v tisto obleko, kot jo nosimo mi, obleci zjutraj, ko gremo na de'o, pa če bi prav samo spacijral po majni, nič delal, pa bi za nas drugačen kontrakt naredili, kot so. Tako je pa novi kontrakt slabši, kot stari: 8 ur dela, ko je že 7 prelic. Ko bi res ljudi manjkalo po majnah, bi še potrpekli, na jih je še tukaj okoli preveč. Še veliko jih je, ki bi radi delali po majnah, pa so brez dela ali pa daleč od doma za delom. Mi pa bi se no 8 ur ubijali za teh par dolarjev cel dan. Oh, kam napr. dajemo!

Imamo pa tukaj dve slovenski majni, ena se imenuje No. West, ki je še v Indiami in ima 5 Slovencev, ki so jo v najboli slabih časih odprli leta 1935 in so skoro več let sami delali. Zdaj na ima 30 delavcev in jim dobro gre. Druza

Frank Fik Paris, Ill.

IZ MAJNERSEKE NASELBINE

Tukaj je bila večasih velika premogarska naselbina, zdaj je pa že prav mala. Vse velike majne so podrli in ljudstvo se je selilo po mestih največ v Chicago. Zadnjice ko smo zastrajkali, misleč, da nam bodo tisti gospodje, ko jih tako drago plačujemo s prispevki vsak mesec, kaj primaknili na plači. Vsakdo ve, kdor je le katerikoli videl majnerja, ko pride iz majne kako je ves črn in premočen od pota, da ima polovico prenal plače, kot trpimo. Ko bi le mogel jaz njim toliko razložiti, da bi jih samo en dan oblekel v tisto obleko, kot jo nosimo mi, obleci zjutraj, ko gremo na de'o, pa če bi prav samo spacijral po majni, nič delal, pa bi za nas drugačen kontrakt naredili, kot so. Tako je pa novi kontrakt slabši, kot stari: 8 ur dela, ko je že 7 prelic. Ko bi res ljudi manjkalo po majnah, bi še potrpekli, na jih je še tukaj okoli preveč. Še veliko jih je, ki bi radi delali po majnah, pa so brez dela ali pa daleč od doma za delom. Mi pa bi se no 8 ur ubijali za teh par dolarjev cel dan. Oh, kam napr. dajemo!

Imamo pa tukaj dve slovenski majni, ena se imenuje No. West, ki je še v Indiami in ima 5 Slovencev, ki so jo v najboli slabih časih odprli leta 1935 in so skoro več let sami delali. Zdaj na ima 30 delavcev in jim dobro gre. Druza

Frank Fik Paris, Ill.

GEN. PATTON SE JE NEKAJ PREGREŠIL

Zavezniški glavni stan v Alžiru je uradno sporočil, da se je general George S. Patton pred vsemi častniki in vojniki oprostil, ker je tekom kampanje na Sicilii vdaril nekega vojaka.

To se je zgodilo že v avgustu, pa ni prišlo v javnost, toda o tem so nepretrpano govorili vojniki in častniki. Vsled tega pa general Patton ni izgubil poveljstva ameriške sedme armade, toda od vrhovnega poveljnika generala Eisenhowerja je dobil oster ukor.

Dogodek je bil naslednji: V bolniškem sotorju je general Patton s pestjo vdaril s tesar po glavi vojaka, ki je bil od streljanja pretresen, general pa je mislil, da se boče samo izogniti svoji službi, Patton je rekel, da ima vedno usmiljenje z ranjenim vojakom, da se mu pa ne zdi, da bi temu vojaku kaj manjkalo.

Vojak je padel nekoliko in njegova čelada se je zvalila po tleh sotora. Bolničarka je hotela braniti vojaka, toda jo je zadržal zdravnik. Nato je prišel poveljnik bolnišnice, General Patton, še vedno zelo razburjen, je šel dalje, pa se je zopet vrnil k vojaku in ga izpraševal dalje. Vojak mu je odgovoril, da je pripravljen vrniti se na fronto in se je skušal dvigniti s svoje postelje. Nato je Patton zapustil bolnišnico, ne da bi zadevo dalje preiskoval.

Vojak je bil doma z nekega kraja na jugu in se je prostoga,

Zdaj na voščim vsem srečne in vesele božične praznike in vesele ter srečno Novo leto. uradništvu in vsem dopisnikom

Frank Fik Paris, Ill.

Ko je general Eisenhower o tem izvedel, je takoj pisal generalu Pattonu, ki je takoj postal ravno tako velikodušen, kot je bil prej razjarjen. Oprostil se je vojaku, ki ga je udaril, poveljniku bolnišnice in vsem, ki so bili tedaj navzoči. Nato pa je šel in sklical častnike in vojnake raznih divizij, kolikor jih je mogel dobiti, in se je vpričlo vseh oprostil. General Patton je prav poseben značaj. V bitki vodi svoje vojake do skrajnosti in je pogosto zelo razburjen, tako da vzroji v največji jezi. Toda po-splošnem mnenju je najboljši ameriški general na fronti.

Vojaški izvedenci so edini v mnenju, da Sicilija ne bi bila zavzeta v 36 dneh brez generala Pattona. Mnogi vojaki pod njegovim poveljstvom ga nima-jo radi, toda v njem vidijo velikoga poveljnika. General Patton se tudi ne zmeni, ako ga imajo njegovi vojaki radi ali ne — njemu je mar samo zma-

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna
"MOJA RODNA DEŽELA"
(My Native Land — by Louis Adamic.)

Začetkom novembra letos je izšla nova Adamičeva knjiga, njem: kaj se je zgodilo z "My Native Land", o kateri so ameriški kritiki podali precej obširne ocene. Tudi v našem tisku se je že nekaj pisalo o tej knjigi in sicer na obeh straneh, na oni, kjer knjiga ugaja, kot na oni, kjer niso s temi novimi bakvani kar nič zadovoljni.

Seveda vsem niti Bog ne ustreže, so rekli ljudje v starem kraju, a Adamičeva nova knjiga ustreza tisti večini, ki je v tem ogromnem svetovnem konfliktu najvažnejša — množicam, ki žele po tej vojni res videti početek gradnje boljšega sveta, kot je bil dosedanjí.

Knjigo je pisatelj posvetil "Boži in Baču", dvema mladima slovenskima človekoma, ki sta se imela rada in sta skupaj študirala medicino, snovala načrte za bodočnost — bolj za bodočnost in zdravje Slovenije, kot za lastno bodočnost. — O Boži smo že v naših listih čitali, kako je s smrtjo rešila svoje ranjence in sebe pred moriško fašistično tolpo, ki se je bližala in bi bila brez dvoma do smrti mečila ranjene partizane in mlado zdravnico. O Baču ni znano, če je še živ. On je sin slovenskega pesnika Ottona Župančiča.

S tema dvema torej in z opisom njune lepe mlade ljubezni, ki je nekaj tako posebne, kot je Slovenija sama, prične avtor svojo knjigo. In potem pride na vrsto Janezek. Tudi o njem smo že brali, kako je utrazil cvetko ob poti in jo podal "Amerikanci" — pisateljevi ženi, ki je potovala z njim po Sloveniji.

Idila in lepota ter privlačnost Slovenije povezana z br- studenc Blagoslova!

300 SVETIH MAŠ LETNO, za žive in mrtev člane Mašne Zveze. Članarina za vsako osebo živo ali umrlo 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti.) Upišite Vaše sinove vojake.
DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA za afrikanske misijone
Department G
3824 W. Pine Blvd., St. Louis 8, Mo.

SONART REKORDI

Lepe Melodije!

St. M571 - Na Marijanev, polka
Kje se moja rožica
Mariška polka
Triquetre University
tamburica orkester.

St. M573 - Fvernikna polka
Na planinskih valov
Jerry Koprtešek in orkester
Za tol. cenik in cene plošč ne obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 463 W. 42nd St., New York

SLOVENSKO SAMOSTOJNO BOLNIŠKO PODPORNODRUŠTVO za Greater New York in okolico, ink.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj se ni član tega društva, naj vprša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za nastanek poslanja. V nesreči se šele pozna, kaj pomeni biti član dobrega društva.

TEKOM 31-LETNEGA POSLOVANJA je društvo izplačalo \$10,000.00 smrtnine in \$18,537.00 bolnine in ima v blagajni \$17,248.22.
Naloženi denar je: \$12,950.00 U. S. Savings Bonds
\$ 5,000.00 Defense Bonds
\$ 4,298.22 naložen v bankah

Skupno \$17,248.22
Odbor za Leto 1943:

Predsednik: MIHAEL UREK 63 Weirfield St. Brooklyn, N. Y.	Tajnik: JOSEPH POGACHNIK 566 Liberty Avenue Williston Park, L. I.
Podpredsed.: ANDREJ IVANŠEK 239 Harmon St. Brooklyn, N. Y.	Stagajnik: ANTHONY CVETKOVICH 292 Seneca Avenue Brooklyn, N. Y.

Nadzorniki:
I. FRED VELEPEC
7225 - 67th Place
Glendale, L. I.
II. VINKO ZALOKAR
71-09 - 69th Street
Glendale, L. I.
III. JOHN YURKAS
406 Hilmrod Street, Brooklyn, N. Y.

Arhivar: JOSEPH POGACHNIK, 550 Liberty Ave., Williston Park, L. I.
Društvo zbiraže vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v American Slovenian Auditorium, 259 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

PREMIER MACKENZIE KING SVARIL NAROD PRED BREZBERIŽNOSTJO

Ottawa. — Premier W. L. Mackenzie King je začetkom preteklega tedna posvaril Kanadčane, da bo dobro ako se otresejo nebrzičnosti, ki se jih je začela oprijemati z ozirom na vojno, kajti najhujša borba je še pred nami, je menil premier.

Nemci in Japonci — je poudaril Mackenzie King — niso še premagani in oboji so še dokaj močni, radi tega je ne-spametno misliti, da je vojna takorekoč že skoro zaključena in se je mogoče prepustiti nebrzičnosti zgolj, ker izgleda kakor da je zmaga zavezniškov gotova stvar.

Premierjevemu svarilu so je pridružil tudi finančni minister J. L. Halsey, ki je dejal, da je treba na domači fronti še izvojevati zmago nad pretečo inflacijo.

Oba visoka državnik sta podala svoje tozadevno mnenje potem, ko je vrhovni britski komisar Malcolm MacDowall, ki se je ravno vrnil iz Anglije, povedal, da na Angleški prevladuje bolj spartanško razpoloženje z ozirom na vojne razmere ter se optimizem drži precej dobro na uzdi. Zapravi ni mogoče reči, da angleško ljudstvo ne kaže gotove volje utrjenosti oziroma paveličnosti.

Rečeno je, da v kljub temu svarilom ljudje po vsej deželi bolj mislijo na povojno dobo in na notranje zadeve v političnem oziru, kakor pa na izvojevanje vojne. Del vzroka za tako stanje je pripisovati dejstvu, da kanadska armada dozdaj ni v resnici veliko sodelovala v tej vojni, razen severda kanadska zračna sila in pa mornarica. Ljudstvo v splošnem pa itak ni občutilo aktualne vojne, ker ga protektira široki Atlantski ocean. Čuteč se varne, so ljudje naravno lahko pozlobijo v domače politične spore in prerekanja.

Gotovo je, da Kanada veliko prispevala Veliki Britaniji s svojo poljedelsko in industrijsko produkcijo, toda pravih vojnih žrtev je doprinesla dežela primeroma malo in posledice tega je, da ljudje vojne ne poznajo in ne domnejo tako resno in globoko, kot ljudje na evropskem kontinentu.

Kanadski vojniki so dozdaj aktivno posegli v boje, ki vključujejo ponesrečeni ekspedicii pri Hong Kongu in Diepu in pa tekoče boje v Italiji, kjer so kanadski fantje priključeni 8. angleški armadi. Kakor je razvidno iz zadnjih seznamov o izgubah, je kanadska armada zbrubila vsega skoraj 9.509 mož, od katerih jih je 1.596 mrtvih, ostali so ranjeni in pogrešani. Celotna kanadska armada šteje 470.000 mož. Vojaske predstavniki pravijo, da sivišo razmeroma majhnih izgub, ni težko razumeti ljudsko nebrzičnost ali po manjkani interesa za izvojevanje vojne — prava vojna je za ljudi v splošnem daleč.

Kanadčani sicer pravijo, da ni njih krivda, če niso v vojaškem pogledu doprinesli več. Kanadska armada na Angleški je pripravljena za akcijo in kanadske divizije v Italiji so se prvovrstno izkazale, toda bitka v Italiji se je iz enega ali drugega vzroka nekako zavlekla, kakor v Tuniziji in do čim nekateri, krivijo vreme, so drugi opazovali mnenja, da je morda treba prenehati vrhovna poveljstva vseh zavezniških dežel.

Kanadska mlada mornarica se je tekom vojne bolj postavila kot armada. Skoro vse kanadske ladje so bile izposojene ali pa zražene tekom te vojne, pa je za mornarica vkljub temu zaznamovala lepe uspehe v pomorski vojni proti podmornicam. Služila je vrlo dobro tudi v vodah Sredozemlja in sodelovala v drugih operacijah na morju. Kanadska mornarica je izgubila 800 mož v tej vojni, kar je za tako majhno mornariško silo precej, če se upošteva, da je vodila le obrambno pomorsko vojevanje, oziroma je spremljala konvoje in bila je na straži proti podmornicam.

Kanadska zračna sila RCAF je bila najbolj aktivna in je kar naprej v akciji. Konecem zadnjega tedna je poletelo nad Berlin šest skadronov kanadskih bombnikov. Sploh je zračna sila Kanade dosegla tekom te vojne rekord, ki se more primerjati z rekordom katerekoli druge zavezovane dežele. Njene izgube so precej težke — več kot 7600 letalcev je žrtvalo svoja življenja in skoro dva tisoč je pogrešanih ali pa težko ranjenih. Ta galantna bomba kanadskih letalcev je bila delčna mnogo publiciteta, katera pa je nehote napravila na ljudstvo vtis, da je tak doprinos z vojaške strani dovolj ker bodo itak Rusi na vzhodni fronti strli nemško vojaško silo.

Tako naziranje pa je domači fronti kvarno in ga je treba nadomestiti z novimi in živimi interesiranjem v vojni napor, ker zmaga se ni tu.

KANADSKI JAVNI PARKI

Kanada poseduje največji tako imenovani narodni park v Severni Ameriki in sicer je to Jasper Park v Alberti ki obsega 4200 milj. ozemlja. So pa še drugi parki, ki so last vsega naroda. Vsaka provinca Kanade je odredila, da se določi gotov del gozdnatega sveta za javne parke, kjer se ljudje v prostem času lahko uživajo narave in si privoščijo oddiha.

V takih parkih se naravno tudi ohranja divjačina, ptice, ter razne redke živali, katere bi loviči drugače iztrebili v kratki dobi. Ljudje, ki žive v bližini javnih parkov, so vsi navdušeni zanje, ali oni, ki so bolj oddaljeni, se pa ne zavajajo dovolj vrednote in važnosti te ljudske lastnine. Ne poslužujejo se jih dovolj, da bi jih mogli pravilno ceniti.

Na vendar pelje skozi narodne parke v Kanadi nič manj kot 3000 milj. železniške proge. Obiskovalci so kljub vojnim razmeram številni. Banff Park v provinci Alberti je obiskalo tekom tekočega leta 126.000 oseb. Pri tem je značilno to, da pridejo parke ogledovat ljudje iz oddaljenih krajev, a oni, ki nimajo tako daleč do njih, se ne zanimajo veliko zanje. Tako so najbližji in nadaljni prijatelji narodnih parkov tisti, ki imajo od njih največ užitka.

Sedaj, ko je odprta Aljaška cesta, se že deluje na tem, da se po vojni določi gotov del sveta ob tej cesti za javni park. Na ta način se bo ohranilo na tem odmerjenem kosu sveta tipično življenje aljaške divjine in potniki bodo lahko občudovali krasoto te divje narave v neizpremenjeni obliki. Kanadski javni parki privabijo slednje leto veliko gnanjih obiskovalcev, ter ljubiteljev narave. Vojna je seveda

KANADSKI MAJNERJI SO IZVOJEVALI POVIŠEK

Edmonton, Alta. — Kraljeva komisija, ki je preiskala zahtevo majnerske zahteve povviška praj, je dognala, da je zahteva upravičena ter je na podlagi tega odredila, da se za majnerjem dolar povviška na dan. Tega povviška bodo deležni majnerji v Alberti in Britski Kolumbiji. Poleg povviška je bilo majnerjem tudi zagotovljeno, da bodo dobili dvatredenske plačane počitnice. Majnerji so člani United Mine Workers of America in so zahtevali dva dolarski povvišek plače na dan, plačane počitnice in plačo in pol za čezurno delo. Komisija zadnje zahteve ni odobrila.

VTRAJNO DEKLETCE

Trinajst let staro dekletce iz Sydneya, je čitalo nekje, da se iz šest milijonov aluminijastih pokrovčkov za steklenice napravi eno Spitfire letalo. To jo je vzpodbudilo k nabitiranju pokrovčkov. Dve leti je zbirala in zbirala pokrovčke s pomočjo prijateljev in sedaj v tretjem letu njene vztrajne kampanje je dosegla svoj cilj in bo videla letalo narejeno iz njenih nabranih aluminijastih pokrovčkov. Seveda je med tem že dorasla in dela v vojni tovarni. Piše se Billie Wall.

Jugoslovanski pomožni odbor v Ameriki. — slovenska sekcija 1840 W. 22nd Place, Chicago, potrebuje podporo vsakega rojaka, da lahko izvrši svoje tako nujno potrebno delo v pomoč našim v domovini.

zelo znanjšala številno taristov, toda Kanada se zaveda, da bo v normalnih časih obnovljeno turisticno potovanje v Kanado in zato skrbi, da so njeni številni, krasni in naravni parki lepo oskrbovani.

Tekom te vojne so tvorili eno tretjino obiskovalcev narodnih parkov vojniki in pa ženske, ki so v vojaški službi. Med temi je bilo mnogo letalcev iz Anglije in drugih dominijev, ki niso nikdar imeli prilike videti krasote bogate kanadske zemlje in njenih deviških gozdov, ki so vključeni v mnogih javnih parkih.

LISTNICA UREDNOSTVA.

P. Euclid, O. — Oprostite, ni primerno za list! Pozdravi!

Poslajte božična voščila in darila po pošti pred 10. decembrom!

GOVOR PISATELJA LOUISA ADAMIČA NA SRODU SANS-A V CLEVELANDU, OHIO

(Nadaljevanje.)

Kot sem ež povedal v knjigi član SANSa in kot predsednik sva Snoj in jaz imela težke momente — ostre besede sva rekla drug drugemu. Jaz sem zahteval, da v svojih tajnih poročilih preneha obrekovati slovensko revolucijo, v kateri se Slovenci bojujejo za obstoj in duhovno dostojanstvo svojega naroda.

Zahteval sem, da preneha obrekovati partizane — pokazal sem mi v Encyklopediji ameriške zgodovine, da je partizan staro ameriško ime — da smo tukaj v Ameriki imeli partizane še pred, kakor tudi tekom naše ameriške revolucije v 18. stoletju.

Snoj je bil za vse to gluh. Poslušal je Kreka — delal je, kar je bilo všeč Fotiču, katerega je obiskoval v Washingtonu in raznim podrepnikom, ki so v Fotičevi službi.

Spomladni je Snoj šel v London in od tam je v Washington poslal nesramen dokument v katerem je zopet prikazal partizane kot zločinski pokret. Jaz sem videl tisti dokument.

Takrat — zgodaj v juniju — sem se odločil, da Snoja razskrinkam.

Snoj je prikazal kot zločince tiste partizane, ki so se par mesecev pozneje bili s sovražnikom v velikih bitkah na Pri-morskem za Trst in Gorico — v bitkah, ki so imele svetovno pozornost.

Kot sem rekel, jaz sem za tiste "zločince" za Vidmarja in Kidriča, kot sem za Tita in Vidmarja, Nazorja in Bibnikarja, za generale Nadjič, Orovič in Dapčević in vse one druge borece za svobodo.

Torej, jaz sem proti Snoju in drugim plačancem in podrepnikom tako zvane vlade v Kairu. Jaz sem proti tisti vladi, proti tistemu kraljevskemu pobalimu, ki vleče pol milijona dolarjev na leto iz jugoslovanske kase, proti Fotiču in proti njegovemu bratrancu Nedjiču, ki je Hitlerjev kvizling v Beogradu, proti Mihajloviču, proti Paveliču, proti Beli gardi v Sloveniji, proti Živkoviču in Jeftiču, ki so vsi proti Jugoslaviji in proti Rusiji — in katere Slovenija sploh ne žanima.

Jaz sem za to, da cela vlada v izgnanstvu ostane stalno — za zmeraj v izgnanstvu. To bi bil največji blagoslov, ki si ga moremo misliti za stari kraj, in danes vam tukaj obljubim, da bom storil, kar morem, da se ti ljudje in njihovi plačanci in po trepniki ne vrnejo v domovine, in da ako se vrnejo, ne bodo mogli opravičiti pred revolucionarnim slovenskim in jugoslovanskim narodom.

To vam obljubim in prisezam, ako mi bo Bog dal zdravje za par let. Osebnost, kakor tudi kot pisatelj in častni predsednik in

je Prosveta bila v resnici Prosveta.

Jaz sem za to Slovenijo, ki že obstoji, ki je že organizirana — in ki je prišla v obstoj v zvezi z junško borbo slovenskih partizanov, ki so zdaj uradna slovenska vojska, prva slovenska vojska v vsej zgodovini! Jaz sem za to vojsko!

Zakaj?? Prvič, ker se hije z Rommelom, drugič, ker je srce, polno vroče in rdeče krvi, srce celega osvobodilnega gibanja v Sloveniji; in tretjič — to je morda najvažnejše — jaz sem za to slovensko narodno armado, ker je glavni faktor v celem položaju, na katerega moremo najbolj računati, da bo Slovenija dobila nazaj Primorsko in Gorico in Trst in svoji del Koroške in Štajerske in Prekmurje. Dalje pride.

Iz Jugoslavije

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Te čete so tudi s silo zasegale vse zaloge živil, ki so jih moglo najti pri ljudeh.

Tekom spopadov v tem predelju so zajeli partizani nekaj važnih četniških dokumentov in dve strojnici.

Mihajlovič poziva Paveličeve častnike in vojake, naj dezertirajo

Kairo, 20. nov. — Jugoslovansko armadno poročilo se glasi, da je Draža Mihajlovič, poveljnik kraljevih gerilcev v Jugoslaviji, takozvani četnikovi, izdal apel na vse častnike in vojake Paveličeve vojske, v katerem jih poziva, naj zapustijo Paveliča in čakajo, kot prijatelji, "naših velikih zavezničkov, ki bodo kmalu prišli v našo deželo." Poročilo ne pove, če je to poročilo prišlo iz Mihajlovičevega stana ali je bilo morda prirejeno v vladnem informacijskem uradu kraljeve vlade v Kairu, ali so ga znanbiti podali iz partizanskega gl. stanja. Tudi poročilo ni dovolj jasno, da bi značilo s kakšnim namenom se skuša Hrvat v Paveličevih vrstah pritegniti k Mihajloviču.

Vojne operacije v Srbiji London, 23. nov. — Poročilo radia Svobodna Jugoslavija navaja, da so se zavrsle uspešne vojne operacije v Srbiji, ter da je Čačanski oddelek partizanske divizije uničil železniški postaji v Tucani in Busanovići. Zajetega je bilo tudi precej vojnega materijala.

Pri Sandžaku v Bosni se nadaljujejo obrambni boji. Tu je bilo odbitih več napadov nacijskih in kvizlinskih albanskih čet. Te čete so skušale prebiti partizanske vrste pri Prijepolju in Brodoruva, hoteli od teh dveh strani vpaсти v osvobodeno ozemlje. Boji so bili hudi in partizansko poročilo pravi, da je bilo 600 sovražnikov mrtvih in ranjenih.

V Črnigori je bila uničena in razpršena kolona nacijskih in Mihajlovičevih vojnikov. V vzhodnem predelu Bosne so bili odbiti nacijski poiskusi predora proti Gračanici in Bijelinu. Pri Brčki, kjer so Nemci skozi 19 dni napadali partizansko obrambno pozicije, so se moralno končno umaknili! Tu so utrpeli težke izgube v moštru in materijalu.

V pogorju Majevice v vzhodni Bosni partizani čistijo predelja in poročajo, da je bilo tekom zadnjih epopadov ubitih 60 četnikov, 40 pa je bilo ranjenih. Zajetih je bilo dvajset strojnic in 60 pušk.

Hudi boji se nadaljujejo v Dalmaciji

Ijuti boji so še vedno v teku v Dalmaciji, kjer vedno nastajajo ofenzivno, proti partizanskim silam. Nemške tapane in motorizirane divizije, so pose-

bnno aktivne na črti med Lovracom in Listom. Ena nemška kolona, ki je prodirala od Imotska proti Studencu, je bila prisiljena na umik ter je utrpela težke izgube. Kraj Studenci je tekom zadnjih ofenzivnih bojev že večkrat prišel iz enih rok v druge.

Železniški vozovi uničeni v Slavoniji

Na dalmatinskih otokih Krku, Čresu in Lušnju divjajo ljuti boji, kajti partizani bojujejo za vsako ceno pognati nemške marine, ki so pristali na nekaterih predelih otočja, nazaj v morje. General Tito je dejal, da se bodo njegove sile borile za te otoke do zadnjega moža, če treba.

Bojevanje je v teku tudi po hrvaških in dalmatinskih krajih v notranjosti.

Partizani držijo otoke v Dalmaciji

Na črti med Osijekom in Vараždinom, blizu Koprivnice, je bilo uničenih tristo železniških vagonov, pri Kostanjci pa so partizani razbili oklopni vlak.

ANGLEŽI SO SE UMAKNILI S SAMOSA

Angleško vrhovno poveljstvo na Bližnjem vzhodu poroča, da se je angleška armada umaknila s Samosa, zadnje zavezniške močno utrjene postojanke v Egejskem morju. Poročilo dodaja, da je bilo angleško, grško in italjansko vojaštvo z nekaterimi prebivalci prepeljano na varnejši prostor.

Nemško poročilo pravi, da je bilo na Samosu vjetih 6000 zavezniških vojakov.

Te zmage za Nemce sicer niso velikega pomena, toda so zelo slabe za zavezniške čete z ozirom na to, ki so skušale zavezniški pridobiti na svojo stran.

Note
KLAVIR ali za PIANO HARMONIKO

35 centov komad — 3 za \$1.—

- * Breeze of Spring
- * Time of Blossom (Cretal Cas)
- * Po Jezeru Kolo
- * Tam na vrtah groč Maribor Walta
- * Spavaj Milica Moja Orphan Walta
- * Dekle na vrta Oj, Marica, peglaj Barčica
- * Alibi capetane Gremo za Štajersko Štajeri
- * Happy Polka Če na ujem
- * Slovenian Dance Vanda Polka
- * Židana marala Veseli urate!
- * Ohio Valley Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj Ko ptičica ta mala
- * Pojdi z menoj Dot s planine
- * Kadar soš ti vandrat Aci

ZVONČEK 10 SLOVENSkih PESMI za piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad Moje dekle je še mlada Barbara polka

Narodite pri: **Knjižarna Slovenic Publishing Co.** 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

Kupite še danes nekaj War Savings Stamps za Vaše otroke. — To je najboljši način branjenje zanje

V PESMARICI "AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor s bariton samospetom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko mi — moški zbor
4. Otoki zvon — mešani zbor
5. Pomašnska — mešani zbor, s bariton samospetom
6. Lira I. — za solo speva, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmevi — za bariton samospetom
9. Kantata in psalma 126 — moški zbor
10. Soči — za samospet, mešani zbor in spremljevanje glasovila
11. Psalm 59 — za samospet, mešani zbor in spremljevanje glasovila ali organa

CENA SAMO 50 centov KOMAD

Te so koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je uglašil in v samostalbi izdal **MATEJ L. HOLMAR**, organist in prevodja pri sv. Vidu, Cleveland, Ohio, 1923.

Narodite to zbirko pri: **KNJIŽARNA SLOVENIC PUBL. COMPANY** 216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Mali Oglasi imajo velik uspeh

Prepričajte se!

MACHINE SHOP PRACTICE THE NEW ENCYCLOPEDIA of

Special manual professor on Machines Institute of Technology v angličščini **George W. Barnwell**

Podlaga za mehniško manjše in morete dobiti s to knjigo. Ta velika knjiga popisuje in v slikah prikazuje temeljni deli mehanika. Basloč vas natančno, kar mora vsaki mehanični stroju. Pojmanje vpraševanja stroja, orodje in morila, načrte (blue printa) 1000 slik in risb. 676 str.

Cena \$1.98

KNJIGA ZA STROKOVNO IZOBRAZBO

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY 216 WEST 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

POD SVOBODNIM SONCEM

BOMAN — Spisal: F. S. FINŽGAR.

62

Grk je zamahnil z roko, trepetajoči sužnji so vstali. “Sedaj grem takoj do sina, do Iztoka. Važne reči mu povem!”

“Iztoka ni doma. Straže nadzira!” “Ga ni doma! Prav za prav očen sin, da ga ni doma, ko pride oče.”

Radovan je utrujeno govoril. “Radovan, truden si, in počitek bi se ti prilegal! Numida, pospremi gospoda v stan. Ko se prebudiš bo sedel sin ob tebi!”

“Tako se spodobi. Modre besede. Počitek se mi tudi prileže, seveda. Dokler sem jezdiš na tvojih zlatih bizantinjih, se je potovalo, he, vedomec ne hodi tako zlahka. Ali nazaj grede je bila bridkost!”

Radovan se je oprjel Numida in se je prestopil. “Dobro me drži! Moje oči so slabe! Počakaj! Še nekaj!”

“Epafrudit, gospod, jasni gospod!” je kričal Radovan za Epafruditom, ki je že izginil pod arkado.

“Kaj želiš očka?” “Ko bi ukazal požirck vina! V taberni je bilo slabo. Tvoje je boljše! Hvalil sem ga na vsem potu!”

“Samo poželi! Numida je tvoj hlapec!” “Hvala, gospod, hvala!”

Radovan je odšel, trdno oprt na sužnja, preko dvorišča.

PET IN DVAJSETO POGLAVJE.

Irena se je prebudila. Lučka je že davno dogorela, z morja je plul beli dan. Naglo se je dvignila, mehki kodri so se ji vsuli na lice. Popravila si jih je s čela, z oči. Razočarana je gledala po sobi.

Ni ga! Iztoka ni! In vendar se ji je zdelo, da je sedel vso noč ob njej, da se je pogovarjala z njim, da ji je pripovedoval vesele povesti z doma Slovenov. Hodila sta po nedoglednih planotah za čredami ovčic, počivala v mračnih gajih. Z vej so pele svobodne ptice pod svobodnim solncem. In Iztok je bil mogočen in spoštovan, ona ljubljena in čaščena. A sedaj ga ni! Objubil je, da se vrne. Sonce se že igra z valovi, a njega še ni!

Irena se je prestrašila. Grozne slutnje so ji stisnile srce. Ko bi Azbad — despojna. — V carski palači je bival pomoči Iztok. Če so njo hoteli uničiti, če je bilo zanjo dobiti razbojnikov, ali jih ni za Iztoka? Silen je, junaški! Njo je otel, ali otme sebe? In če je padel v boju, je padel zaradi nje.

Irenino drobno srce je vztrepetalo, drhtela je po vsem telesu, po obrazu so prikipele solze, zaplakala je in se potrla in vsa nesrečna zgrudila nazaj na ležišče.

V pretrganih stvkih je ihtoč šepetala psalme in prosila Kristusa, naj ga otme, naj ji prizaneso, naj se je usmili! Polagoma se je umirila. Otrla si je rosne oči.

“Motim se, preprosta,” je premišljevala. “Čemu se žalostim? Saj je že prišlo. Moja duša ga je čutila v sanjah. Tiho je dvignil zavoslo pogledal name in odšel. Ni me budil, ni se upal, predobri. A sedaj pride; kmalu se zgane zagrinjalo, dvoje žarečih oči se bo ozrlo name. Počakam ga! Še treniti nočem z očescm. Najini pogledi se bodo srečali. In on bo bral v mojih očeh, da sem ga čakala, da sem hrepnela po njem in se bala zanj. Povem mu, kako sem jokala, on pa se bo smehljaj; pogladi mi lase, poljubi me na oči ter poroče: Slavček moj, čemu se plašiš?”

Tedaj se je resnično zganilo težko zagrinjalo pri vходу. Irena je zakoprnela od radosti! Prihaja! On je! Moj Iztok!”

Toda namesto Iztoka so se pojavile drobne oči Epafrodita. “Pozdravljena v lepem jutru, prejasna dvorjanica!”

Starček se ji je ponižno, dvorjanski priklonil. “Pozdravljen, dobri gospod! Kje je Iztok?”

“Odjezdil je v vojašnico; visoko je njegovo odlikovanje in rodilo mu je posla in skrbi. Vrne se kmalu!”

“Kajne, da je bil že tukaj? V sanjah sem občutila njegovo navzočnost.”

Grk ni za trenotek pomislil. Lagal je, da bi je ne preplašil.

“Seveda je bil. Kako bi odletel golob, da ne bi pogripl golobici!”

“Ah, in jaz sem mislila, da ga še ni, da ga je zaseglo zlo v palači!”

“Ljubezen vidi noč, kjer sije beli dan!”

“Kako sem preprosta!”

Irena je zakrila obraz z rokama in se veselo zasmejala. “Prosimo prejasna dvorjanica, ne zapuščaj sebe. Epafrudit je tvoj najskrbnejši hlapec. Ničesar ne boš pogrešala, hčerka moja! Ali ven ne smeš, zlati otrok! V Bizancu vse gleda, vse toži, gluhe stene slišijo!”

Naglo se je Epafrudit priklonil, zagrinjalo se je strnilo in njegova glava je izginila.

Ko je prehodil drugo in tretjo sobo, se je ustavil v dvorani Merkurja, kjer je bilo mnogo dragocenih kipov, izklesanih od grških umetnikov. Stopil je pred kip Atene, udaril se po glavi in izpregovoril:

“Na tebe, Palada, utelešena modrost mojega naroda, naj bo moja pamet majtna kakor črna murna v travi, če se ni nocoj nekaj zgodilo z Iztokom! Prekletstvo iz zadnjega pekla na despojno, če si se drznila —”

Nato je odšel naglo iz dvorane, kjer se mu je zdelo, da so vsi marmornati kipi zganili z glavami in pritrjevali: “Resnico govoriš, zgodilo se je!”

Tako jasan in dozorel je bil ves našert v njegovi glavi, da ni bilo mogoče zamah mrtvice več v njem. Pa nenadoma sunek, zamah z mečem skozi vse niti in vse je bilo raztrgano vse uničeno.

Zazdelo se mu je to nekaj tako nenadnega tako nemogočega, da je potoma stvar iznova premišljal in pretehtaval. Izkušal se je pomiriti in je krenil na vrt.

“Ne, ni mogoče, vendar ni mogoče! Tako predzna ni. Pirvanje je bilo v palači. Po polnoči je bil bakanal, orgije na vrtovih. Zakaj noč je bila gorka! Iztok je prišel tja po polnoči. Dobro je bil oborožen. Kak hrup bi bil, ko bi ga bili napadli. Ne, ne! Epafrudit, misli trezno in modro.”

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Pittsburški kotiček

Armistice Day smo proslavili pri nas z običajno paradjo, v zvezi s tem da je bilo zelo mrazno in so prve snežinke oznanjale bližajočo se zimo. Nekaj posebnega in nenavadnega je bilo to pot, ker je bil izbran za prvega maršala te parade 17-letni bivši marine Richard H. Moffett. Kot 16 letnik je vstopil v mornarico ter služil na Pacifiških otokih in slednjič na Guadalcanal. Bil pa je odpuščen radi pretresenja od bombe in malarije in zdaj je uposljen v neki tukajšnji vojni tovarni.

Toda če eden pomisli kaka bridka ironija leži v tem slavlju! Saj vendar je prvi dan premirja pred 25 leti že vseboval plodno kal za drugo, strašnejšo svetovno vojno in sicer za to, ker evropske vesile niso upoštevale 14 slovedih Wilsonovih točk.

Resničen in trajen Armistice dan, vreden proslave, bo le tisti, ki ne bo upostavljen na pešeni podlagi hinavstva, zahrbtosti in zvižčnosti, ampak na trdni skali pravičnosti, strpnosti, medsebojnega razumevanja, skupnega sodelovanja in splošnega razoroženja.

“Painting in the United States.” Pod tem naslovom je bila v Carnegie Institute 14. oktobra otvorjena umetniška razstava naših domačih slikarjev skoro iz vseh držav. Na domestiti ima mednarodno umetniško razstavo, katera se je tu v Pittsburghu obdržavala skozi 30 let, dokler ni bila pred 4 leti ukinjena radi vojne.

In kakor vselej pri mednarodnih, tako so tudi letos pri tej razstavi bile podeljene nagrade za takozvana “najboljša dela”.

Letošnji umetniški razsojevalci, Jury of Awards, so imeli vsekakor nekaj več zdravega “horse sense” nego v preteklosti, ker niso prisodili nagrad slabim, četudi ne najboljšim slikam. Še nam je v spominu, ko so pred 8—12 leti navadni zemljani kot umetniški krogi ostrmeli doznavši, da je bila prva nagrada \$1.500 podeljena nevrednim in brezpomembnim packarijam kot “Behind the Scramton”, “Yellow Cloth” in še par drugih.

Razsojevalci so bili trije, ali nobeden domačin, temveč tajnik od “The Detroit Institute of Arts”, direktor od “The Toledo Museum of Art” in pa direktor od “Metropolitan Museum of Art” v New Yorku.

Prvo nagrado \$1000 je prejel Wayman Adams, s sliko “Gregor Piatigorsky”. Slika predstavlja glasbenika na violino v polnem razmahu. Delo po mojem mnenju je še dokaj vedno, vendar se je eden tukajšnjih kritikov izrazil da je bila slika v narleci namazana in se čudi, ker je prejela prvo nagrado.

Druga nagrada \$700 je bila prisojena sliko “Floeing”, Robert Gwathmey, ki kaže zamorca na polju pri okopavanju. Ko si briše z roko roko pot razčela. Zaslužila je nagrado za to, ker je po svoji originalni ideji edinstvena med vsemi drugimi.

Tretjo nagrado \$500 ima delo “White Cloud” John Rogers Cox. Um, ki je to sliko zamislil, in roka, ki jo je na platno pričarala, obojno je občudovanja vredno.

Nadaljne štiri slike so prejele tako zvan “honorable mention” z nagradami po \$400 \$300, \$200 in \$100, ki so vse lepe in zanimive, razen tretje.

Slik je nekaj nad 300, med katerimi je mnogo v resnici krasnih, vrednih, da si jih človek ogleda in ima umetniški užitek od njih.

Vse so seveda na prodaj, z

malimi izjemami in nekaj je že zaznamovanih “Sold”. Cena je od \$250 naprej, najdražja je “Fenwal Studios”, Charles Hopkins \$8,000, štiri so po \$500, dve po \$6000, nekaj jih je po \$300, večina pa od \$300 do \$100.

Pittsburgh je zastopan s 6 deli, najbolj značilno med njimi “Pittsburgh afternoon.”

Sliko kupiti je zelo hvalevreden čin, kajti tudi umetniki ne pa samo čevljarji in slični obrtniki morajo živeti. Ali med našimi slovenskimi rojaki je malo tako srečnih, da zmorejo to, tisti redki ki pa so zmožni, po večini nimajo smisla za umetnost.

Tolažljivo pri tem je le ker ob pogledu na lepo sliko imamo ravno v isti meri druževni užitek, kakor lastnik umetnine. Razloček je le ako je slika naša, moja, imamo še dodatno povsem drugačno naslado: zavest osebne lastnine.

Pri dušni ali umski hrani vladajo docela drugi zakoni nego pri telesni. Hlebec kruha na primer zamore uživati samo nekaj oseb in hlebec več ni. Od ene lepe slike pa ima duševni užitek lahko na tisoce in milijone ljudi in vzlie temu slika ne izgine, temveč ostane cela, nepoškodovana, kot če bi je nikdo ne videl. Podobno je tudi s poslušanjem petja in godbe, zlasti odkar isto hranimo potom plošč.

Razstava bo zaključena 12 decembra.

Zadnjih par tednov smo bili deležni skrajno slabega, skoro zimskega vremena: dež, sneg, mraz, navadno okoli 30 stopinj nad ničlo. Toda ako si se potrudil na Schenley park in obhodiš obširne dvorane ste klene rastlinske palače, se ti je zdelo, kot da si prisel v kak prirodni paradiz daljnih tropskih krajev. Ne samo radi velikih palm in drugih južnih rastlin, ki so tu stalni gostje, ampak tudi radi jesenske svetle razstave. Tvoje oči so se napajale ob pogledu na morje tisočev in tisočev razkošnih krizantemovih cvetov, ki so letos izredne velikosti.

Za uspeh razstave so pripomogli razni vrtnarji in cvetlični klubi kakor tudi posamezni trgovski vrtnarji in nekatere neledne družbe.

Torej ljubitelji cvetlice iz mesta in okolice, če še niste, posetite razstavo, ki bo odprta do zadnje nedelje tega meseca.

Zadnjič sem omenil novo Adamovo knjigo My Native Land. Zdej le toliko dodam, da je naš Slov. dom na Butler in 57. cesti, iste naročil in že prejel 100 iztisov po zelo znižani ceni, tako da jo lahko rojaki dobe pri njem za \$2.75 dočim je prodajna cena posameznih iztisov in po knjigarneh \$3.75. Vsi iztisi nosijo lastnoročni pisateljev podpis.

Knjigo sem že deloma prečital in moram priznati, da je vreden sad pisateljevega obširnega natančnega in globokega proučevanja današnjih in tudi predvojnih razmer naše zasužnjene Jugoslavije in Slovenije. Delo pa ni suhoparno pisano kot se to rado zgodi pri sličnih spisih temveč se čita od začetka do konca z zanimanjem kot kak napeti roman. S tem seveda ni rečeno, da pisateljevih vrstic soglašajo z vsemi pisateljevimi izjavami in trditvami, toda kdo pa nima o gotovih stvareh svoje lastne sodbe, prave ali krive, ki je drugič ne odobruje?

Vsem rojakom torej, ki so dovolj zmožni angleščine, priporočam, da si nabavijo knjigo, katero krasi 16 stranih čudnih fotografskih slik in stare domovine, poleg tega pa še par ducatov drugih risb in ka-

rikatur, posnetih iz uglednih ameriških časnikov in magazinov.

Zadnji teden v pondeljek so pred državnimi prodajalnami opojnih pijač čakale dolge vrste naroda na odrešenje. Ta dan se je namreč pričelo v državi Pennsylvaniji racijoniranje žganih pijač. Vsaka od nasla oseba je opravljena do dne 31. decembra do dveh steklenic (pint) in ene steklenice (fifth).

Zakaj je določena tako majhna količina? Zato ker v celih Združenih državah od oktobra lanskega leta ni bila v žganih niti ena kaplja napravljena za pijačo, ampak ves alkohol šel v vojne svrhe, kot za izdelavo brezdimnega smodnika, sintetičnega gumija, kemično-varstvenih oprav, v medicinske namene in še razne druge vojaške potrebščine.

Celotna zaloga žganja pa je bila v naši državi Pennsylvaniji koncem septembra letošnjega leta 314,000,000 galon kar bo zadostovalo po sedanjih odmerkih Wizu za 2 leti.

In potem, nu ostali bomo lepo na suhem tudi če bo konec vojne, ker nove zaloge ne bo nobene, žganje pa mora biti najmanj leto staro, preden gre v prodajo.

Društvo Marije Device št. 50 KSKJ bo v prostorih Slov. doma na 57 cesti dne 24. novembra zvečer proslavilo svoj zlati jubilej, 50 letnico obstanka.

Slavnostnega banketa se bodo udeležili in govorje držali: glavni tajnik Jednote, Josip Zalar in še nekaj drugih glavnih uradnikov, glavni predsednik Hrvaške bratske Zaječnice Mr John Butkovič, kakor tudi nekateri višji mestni in državni uradniki.

Moje čestitke k 50 letnemu jubileju!

Get in the Fight — Work at WRIGHT

HUSKY MEN

WANTED FOR MODERN FOUNDRY

STARTING EARNINGS \$44.20

for 48 hour week

It pays to work at WRIGHT

- ★ Time and one-half for overtime
  - ★ Double time for seventh day
  - ★ Bonus for night work
  - ★ Hospitalization
  - ★ Group Insurance
  - ★ Credit Union (loans)
- Essential workers need release statement

Apply at the

WRIGHT EMPLOYMENT CENTER

TIMES SQUARE — 46th Street and Broadway

2nd floor of 1560 Broadway · Entrance on 46th Street

PATERSON, N. J.

Employment Division · 245 Park Avenue
Public Service Buses No. 38 and 54 from
Paterson City Hall stop at our door.

WOOD RIDGE, N. J.

Employment Office · Administration Bldg.
Public Service Bus No. 48 or Olympic
Line Buses pass the Wood Ridge plant.

WRIGHT AERONAUTICAL CORPORATION · PATERSON, N. J.

Builders of Cyclone and Whirlwind Aircraft Engines

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zasigurajo redno doposiljanje lista, lahko gre do upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamci Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 50. leto.

Članstvo 38,600 Premoženje \$5,300,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtalno, razne poškodbe, operacije, proti brezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 66. leta; otroke pa tanej po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate o danje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če so tni član ali članica te, mogoče in bogate katoliške podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Vojni Hranilni Bondi so najvarnejša vrsta prihrankov na svetu.